

Objaśnienie podstawowych pojęć

Innowacja – nowy pomysł, który może z jednej strony stanowić proste modyfikacje istniejących produktów, procesów i praktyk (które mogą być nowe w skali firmy, ale niekoniecznie w skali branży); z drugiej strony - może stanowić fundamentalne zmiany lub opracowanie zupełnie nowych rozwiązań (w skali firmy, branży, kraju, itd.). Realizacja innowacji może angażować cały szereg czynności naukowych, technologicznych, organizacyjnych, finansowych i handlowych.

Według podręcznika Oslo Manual **innowacja** to wdrożenie nowego lub istotnie ulepszonego produktu (wyrobu, usługi), procesu i metody (technicznej, organizacyjnej, marketingowej).

Podstawowe rodzaje innowacji:

procesowa (technologiczna) - opracowanie lub wdrożenie nowej lub znacząco ulepszonej technologii, to zmiany w stosowanych przez podmiot metodach wytwarzania lub dostaw;

produktowa - opracowanie i wdrożenie do produkcji nowego lub znacząco ulepszonego produktu lub usługi, w odniesieniu do ich charakterystyk lub przeznaczenia. Ulepszenie może dotyczyć charakterystyk technicznych, komponentów, materiałów, wbudowanego oprogramowania, bardziej przyjaznej obsługi przez użytkownika oraz innych cech funkcjonalnych;

organizacyjna - zastosowanie nowych rozwiązań organizacyjnych w zakresie działalności biznesowej przedsiębiorstwa, nowej organizacji miejsc pracy lub nowej organizacji relacji zewnętrznych;

marketingowa - zastosowanie nowych technik marketingowych obejmujących znaczące zmiany w wyglądzie produktu, jego opakowaniu, pozycjonowaniu, promocji, polityce cenowej lub w modelu biznesowym, wynikających z nowej strategii marketingowej przedsiębiorstwa.

Transfer technologii – przekazywanie określonej wiedzy technicznej, organizacyjnej i związanej z nią *know-how* celem gospodarczego (komercyjnego) wykorzystania. To jeden z przejawów transferu wiedzy z nauki do biznesu – **komercjalizacji wiedzy**, ale może odbywać się także jedynie wewnątrz sfery gospodarczej. Proces ten polega na zasilaniu rynku technologiami.

Transfer wiedzy i technologii najczęściej dokonuje się poprzez:

zamówienia na realizację B+R, zlecanych głównie przez duże przedsiębiorstwa, agencje i programy rządowe;

inwestycje bezpośrednie, współpracę i fuzje firm, tzw. *joint-ventures*;

rynek technologii obejmujący obrót patentami, licencjami, *know-how*;

zakup maszyn i urządzeń technicznych (modernizacja), będący rodzajem przenoszenia, wraz z rzeczowymi składnikami, nowej techniki mogącej inspirować

swoją konstrukcją i sposobem działania do naśladownictwa lub do tworzenia rozwiązań doskonalących;

proces dydaktyczny (studenci przenoszą nabytą wiedzę w życie zawodowe, np. tworząc własne firmy);

publikacje naukowe i popularno-naukowe, konferencje, seminaria, targi;

nieformalne kontakty naukowców z praktykami owocujące wymianą doświadczeń;

wymianę/przechodzenie pracowników – jest to rodzaj informacyjnej dyfuzji;

kontakty indywidualnych wynalazców z praktykami oraz naukowcami;

naśladownictwo (kopiowanie) obcych rozwiązań.

przedsiębiorczość akademicką i tworzenia małych technologicznych firm;

rozwój systemów wspierania przedsięwzięć innowacyjnych obejmujących doradztwo i pośrednictwo technologiczne, inicjowanie transferu, informacja o nowych technologiach itp.;

wspierania przedsięwzięć innowacyjnych w małych i średnich przedsiębiorstwach;

inicjowania sieci współpracy i kooperacji; rozwoju struktur sieciowych (klastry, środowisko innowacyjne).

Licencja – jeden z przejawów komercjalizacji wiedzy – umowa, koniecznie w formie pisemnej, zezwalająca na korzystanie z praw wyłącznych do wynalazku, wzoru użytkowego, wzoru przemysłowego i topografii układu scalonego, bądź dzieła będącego przedmiotem prawa autorskiego. Opłata licencyjna jest najczęściej określana jako jednorazowa (ryczałtowa) lub uzależniona od wielkości typu: wolumen sprzedaży, obrót czy zysk.

Patent – dokument z Urzędu Patentowego potwierdzający wyłączne prawo do korzystania z rozwiązania będącego przedmiotem wynalazku. Posiadający patent może go odsprzedać innemu podmiotowi (patent jest zbywalny) lub upoważnić do korzystania z wynalazku (na podstawie umowy licencyjnej). Patent jest także przedmiotem dziedziczenia. Jednak wyłączne prawo do wynalazku może być ograniczone w przypadku, gdy wymaga tego interes publiczny.

Firmy odpryskowe:

spin off; spin out – nie została opracowana powszechnie akceptowana jednolita definicja obu typów spółek. Różne ujęcie przysparza wielu problemów przy gromadzeniu statystyk i prowadzeniu badań dot. tych podmiotów. Niech przykładem będzie choćby definicja zamieszczona w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki, która jest zupełnie odwrotna do najczęściej stosowanej w opracowaniach naukowych.

Definicja najczęściej stosowana:

Firmy odpryskowe powstają w wyniku usamodzielnienia się pracowników jednostki macierzystej (tu termin ten rozpatrujemy w kontekście środowiska naukowego, czyli uczelni, JBR, itp.), wykorzystując jej potencjał materialny i intelektualny, bazując na wynikach prac badawczo-rozwojowych prowadzonych w jednostce macierzystej.

To część wspólna dla najpopularniejszej definicji obu typów przedsięwzięć - spin off i spin out. Natomiast różni je relacja z jednostką macierzystą (także tego aspektu dotyczy różnica w definicji zawartej w PO KL).

Spin off to przedsięwzięcie niezależne i niezamierzone przez organizację macierzystą. Natomiast **spin out** jest przedsięwzięciem zależnym, powiązaniem kapitałowo lub operacyjnie z jednostką macierzystą. Te powiązania mogą obejmować np. obsługę prawną, księgową, być obecne w zakresie marketingu, korzystania z kanałów dystrybucji organizacji macierzystej, etc.

Natomiast definicja przedstawiona w PO KL brzmi następująco:

Spin off - nowe przedsiębiorstwo, które zostało założone przez co najmniej jednego pracownika instytucji naukowej lub badawczej (osoba ze stopniem naukowym co najmniej doktora) albo studenta bądź absolwenta uczelni w celu komercjalizacji innowacyjnych pomysłów (wiedzy) lub technologii, zwykle zależne w pewien sposób (organizacyjnie, formalno-prawnie, finansowo itp.) od organizacji macierzystej (np. uczelni).

Spin out - nowe przedsiębiorstwo, które zostało założone przez co najmniej jednego pracownika instytucji naukowej lub badawczej (osoba ze stopniem naukowym co najmniej doktora) albo studenta bądź absolwenta uczelni w celu komercjalizacji innowacyjnych pomysłów (wiedzy) lub technologii, zwykle niezależne pod względem organizacyjnym od jednostki macierzystej (np. uczelni) oraz posiadające niezależne źródła finansowania.

Opracowała:

Katarzyna Szymańska

Bibliografia:

„Ekspertyzy i analizy dotyczące zagadnień transformacji wiedzy, konkurencyjności i innowacyjności gospodarki”, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości.

„Innowacje i transfer technologii. Słownik pojęć”, PARP, Warszawa 2008.

Weresa A. Marzenna (red.), „Transfer wiedzy z nauki do biznesu. Doświadczenia regionu Mazowsze.”, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2007.